

RAPPORT betreffende een flora- en faunaonderzoek Maredijk te Leiden

Datum : 12 september 2017
Kenmerk : 1706K538/DBI/rap2

Opdrachtgever : Bouwbedrijf Niersman BV
: De heer R. Gras
: Postbus 119
: 2250 AC Voorschoten

Goedkeuring		Datum	Handtekening
De heer R.F.M. Sluijs Ecoloog	Opsteller, auteur	11-09-2017	
De heer D.D.C.A. Bijl Adviseur	2 ^e lezerschap, controle	11-09-2017	
De heer C. Brouwer bba projectleider	Vrijgave rapportage	11-09-2017	

© IDDS B.V.

Noordwijk

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

NOORDWIJK (hoofdkantoor)

's-Gravendijkseweg 37
Postbus 126
2200 AC Noordwijk

T 071 - 402 85 86
info@idds.nl
www.idds.nl

VEENENDAAL

T 0318 - 69 00 22

BREDA

T 076 - 548 66 20

HOOGVEEN

T 0528 - 72 22 29

SEVENUM

T 077 - 467 05 86

www.idds.nl

Inhoud

1. Inleiding	3
Leeswijzer.....	3
2. Opzet en uitvoering van het onderzoek.....	4
3. Beschrijving van het plangebied.....	5
3.1 Ligging plangebied	5
3.2 Gebiedsbescherming	6
3.3 Algemene beschrijving van het plangebied.....	7
4. De Wet Natuurbescherming	8
4.1 Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland	9
5. Resultaten bureaustudie en veldbezoek en conclusies daaruit	10
5.1. Vleermuizen.....	10
5.2 Grondgebonden zoogdieren.....	12
5.3 Vaatplanten	12
5.4 Vogels.....	12
5.5 Amfibieën en reptielen.....	13
5.6 Overige beschermde soorten	14
6. Samenvatting conclusie en overzichtstabel	15
Aanbevelingen	17
Literatuur en bronvermelding.....	18

1. Inleiding

In opdracht van bouwbedrijf Niersman BV is een flora- en faunaonderzoek uitgevoerd op de locatie Maredijk 175 te Leiden. Aanleiding tot het uitvoeren van een flora- en faunaonderzoek is de voorgenomen herontwikkeling van het plangebied. De quickscan flora en fauna heeft ten doel de voorgenomen plannen te toetsen aan de huidige natuurwetgeving zodat duidelijk wordt welke maatregelen moeten worden getroffen om overtreding van deze wet te voorkomen. Indien overtreding niet kan worden vermeden, zal in het onderhavige rapport worden aangegeven voor welke soorten en met welke onderbouwing ontheffing dient te worden aangevraagd. Indien aanvullend onderzoek noodzakelijk blijkt, kan op basis van de quickscan een gedegen planning daarvan worden gemaakt.

Het plangebied is onderzocht en beoordeeld op de aanwezigheid van en betekenis voor door de Wet Natuurbescherming beschermde plant- en diersoorten.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de opzet van het onderzoek besproken.

In hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op het plangebied.

In hoofdstuk 4 worden de reikwijdte en de doelstellingen uit de Natuurbeschermingswet beschreven.

In hoofdstuk 5 worden conclusies getrokken uit de resultaten van het bureauonderzoek en het veldbezoek, waarna in hoofdstuk 6 de conclusies worden samengevat.

2. Opzet en uitvoering van het onderzoek

Het onderhavige flora- en faunaonderzoek bestaat uit twee onderdelen, te weten: een bronnen- en literatuuronderzoek en een biotooptoets (veldbezoek). De biotooptoets is door een ecooloog uitgevoerd op 3 augustus 2017 in de ochtend bij windkracht 2, geen bewolking en circa 21 graden.

Het bronnen- en literatuuronderzoek omvat een bureaustudie, waarbij kaarten zijn geraadpleegd (kenmerken van het landschap waarin het plangebied zich bevindt) en de reeds bekende verspreidingsgegevens van voorkomende beschermde soorten in de regio zijn geraadpleegd. In het bronnen- en literatuuronderzoek zijn het plangebied en het omliggende gebied in een straal van ongeveer 1,5 kilometer onderzocht. Bij deze toetsing is alleen gekeken naar de beschermde soorten uit de Wet Natuurbescherming. Deze soorten hebben een Nederlandse of Europese bescherming en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Wanneer effecten optreden of verbodsbepalingen worden overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wet Natuurbescherming. Algemene soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen zoals weergegeven in artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet Natuurbescherming. Wel geldt de zorgplicht ex artikel 1.11.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. Op waarneming.nl zijn de waarnemingen over de afgelopen drie jaar gecheckt van kilometerhokken 93,465 en 93,464. Met name kilometerhok 93,464 bevat voornamelijk hetzelfde stedelijk gebied als waarin het plangebied ligt en biedt daarom een goede afspiegeling van de te verwachten soorten. Het andere kilometerhok bevat ook gegevens van landgoed Oud-Poelgeest en andere parkachtige omgevingen, deze gebieden komen niet overeen met de habitat op het plangebied.

Een overzicht van de gebruikte literatuur is opgenomen in de literatuurlijst, die is opgenomen in de bijlage van deze briefrapportage.

Anderzijds is een biotooptoets uitgevoerd. Dit betreft een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnen- en literatuuronderzoek worden in het veld getoetst en indien nodig aangevuld. Op het moment dat een biotooptoets wordt uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratierouten vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch mogelijk kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied. De resultaten van de biotooptoets betreffen uitsluitend waarnemingen binnen het plangebied.

Op basis van de veldkenmerken van het plangebied en de verspreiding van beschermde soorten, is beoordeeld voor welke beschermde soorten het plangebied van betekenis kan zijn.

3. Beschrijving van het plangebied

3.1 Ligging plangebied

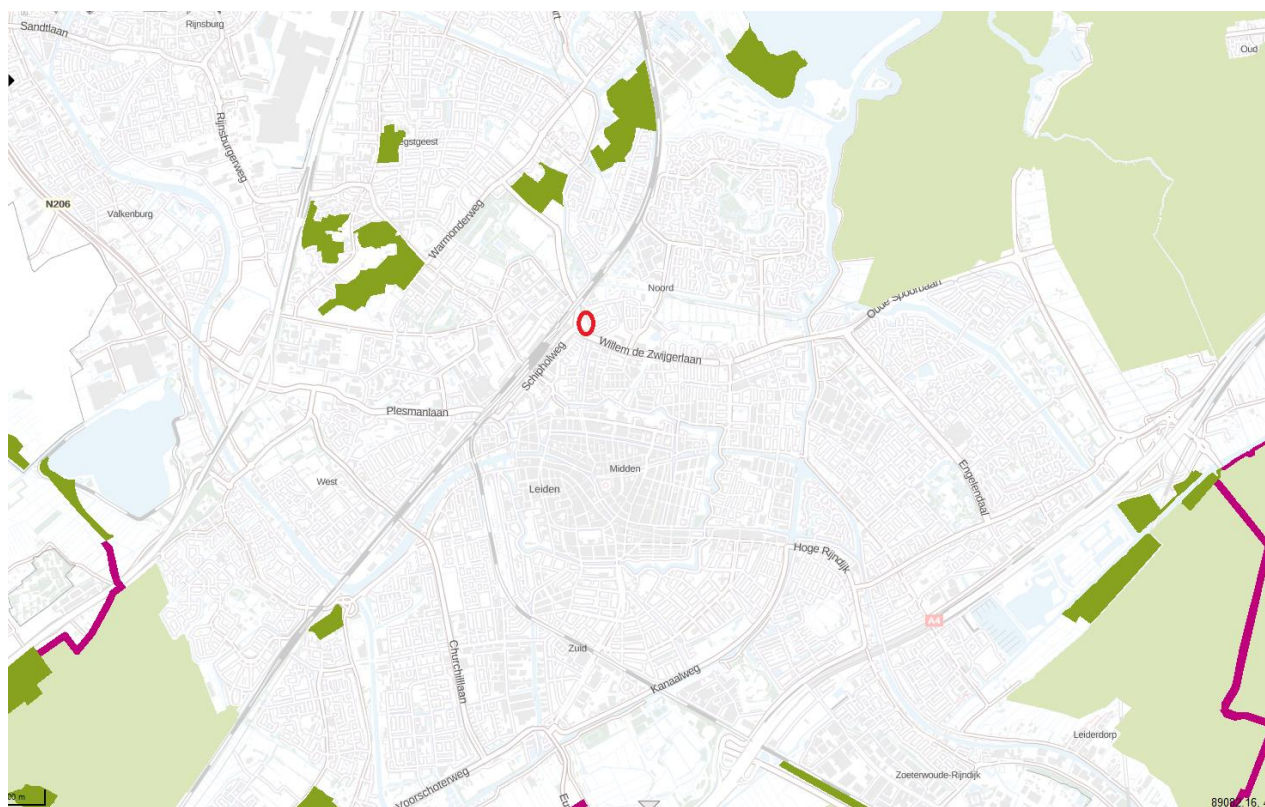
Het plangebied ligt ingesloten tussen het spoor, de Willem de Zwijgerlaan en de Mare.

Globale afkadering plangebied. Bron: Publieke Dienstverlening Op de Kaart, <http://pdokviewer.pdok.nl/>

3.2 Gebiedsbescherming

Op onderstaande kaart is de ligging van het plangebied in een straal van ruim 3 kilometer ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (groen) te zien. Het gebied maakt geen onderdeel uit van een beschermd gebied, zoals Natura2000, NNN, belangrijk weidevogelgebied of strategische reservering natuur. Het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied is op 6 km Meijendel /Berkheide. Binnen 10km liggen eveneens 6,5 km De Wilck, 7,6 km Coepelduynen en 9,6 km Kennemerland-Zuid.

Ligging plangebied (rode cirkel midden) in een straal van ruim 3 km ten opzichte van ecologische hoofdstructuur EHS/NNN (groen), ecologische verbindingszone (roze) en belangrijk weidevogelgebied PV (licht groen). Bron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

Ter plaatse wordt volgens de laatste energienormen studentenhuisvesting gerealiseerd. De huidige werkzaamheden in de oude loods en die van de aannemer worden gestaakt. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden en de grootte van het initiatief zijn geen significante effecten op deze gebieden te verwachten.

3.3 Algemene beschrijving van het plangebied

Het plangebied wordt gedomineerd door een bedrijfshal, bestrating en enkele jongvolwassen inheemse bomen. In de loop der tijd is rondom de bedrijfshal opschot van onder andere wilg en berk ontstaan. Watergang is niet aanwezig op het terrein. Een gedeelte van het plangebied doet dienst als werf voor een aannemingsbedrijf.

4. De Wet Natuurbescherming

Voor soortenbescherming geldt voor deze wet dat deze gericht is op het bereiken of herstellen van een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. De wet maakt hiervoor een programmatische aanpak mogelijk. Binnen deze wet wordt de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën:

1. De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (art. 3.1 – 3.4).
2. De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV en V) en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5 – 3.9).
3. De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 – 3.11). Voor de zoogdier- amfibie- en reptielsoorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Verbodsbepalingen: Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Uitbreiding verbodsbepalingen en mogelijkheid tot ontheffing of vrijstelling: Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. t/m h. (niet van toepassing, zie wettekst).
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

4.1 Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland

Artikel 8.1 vrijstelling ten behoeve van bestendig beheer of onderhoud en de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden.

1. De verboden, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, van de wet, gelden niet bij de uitvoering van handelingen in het kader van:

a. de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;

(b,c,d niet van toepassing, zie wettekst)

2. De vrijstellingen, bedoeld in het eerste lid, gelden ten aanzien van de in bijlage 6 genoemde andere beschermde soorten: Aardmuis, Bastaardkikker, Bosmuis, Bruine kikker, Bunzing, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Egel, Gewone bosspitsmuis, Gewone pad, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Kleine watersalamander, Konijn, Meerkikker, Ree, Rosse woelmuis, Veldmuis, Vos, Wezel en Woelrat.

Bovenstaande soorten zijn derhalve niet beschermd bij de voorgenomen werkzaamheden, wel geldt de zorgplicht.

5. Resultaten bureaustudie en veldbezoek en conclusies daaruit

5.1. Vleermuizen

Resultaten bureauonderzoek

Het plangebied heeft twee opstallen waarin vleermuizen kunnen verblijven. De meest voorkomende gebouwbewonende vleermuissoort is de gewone dwergvleermuis. Andere soorten die vaak of regelmatig in stedelijk gebied in gebouwen verblijven en voorkomen in de provincie Zuid-Holland zijn de ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis. Verschillende ruimten in gebouwen kunnen door vleermuizen gebruikt worden als verblijfplaatsen. Dit gebruik is afhankelijk van de tijd van het jaar, de (buiten)temperatuur en de functie van de verblijfplaats. De gewone dwergvleermuis gebruikt bijvoorbeeld spouwmuren en de ruimten onder daken van woningen als kraamverblijfplaatsen.

Rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis zijn boombewonende soorten die volgens verspreidingsgegevens voor kunnen komen. Zomerverblijven bevinden zich vaak in (oude) bomen met holten. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger kunnen holten gebruiken als paarverblijf. Voor vleermuizen moeten de bomen worden onderzocht op holtes die voor vleermuizen geschikt zijn om in te verblijven, zoals ingerotte boomdelen, ingescheurde takken en loshangend schors.

De Nationale Databank Flora en Fauna (telmee.nl) maakt melding van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, watervleermuis, grootoorvleermuis en rosse vleermuis in het 5x5 kilometerhok. De rosse vleermuis heeft als habitat met name oude bossen, zoals op landgoederen beplant met oude eiken en beuken. De waarnemingen van deze soort zullen van het landgoed Oud-Poelgeest komen.

Resultaten veldbezoek

De beide gebouwen bieden geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. Invliegopeningen zijn niet gevonden in het vervallen gebouw naast het woonhuis aan de Ypenburchbocht. De bedrijfshal is onderzocht en is, mede op basis van zijn bouwjaar, eveneens ongeschikt.

Boven: twee foto's van de bedrijfshal, onder twee foto's van vervallen loods.

De bomen zijn met behulp van een verrekijker nauwkeurig onderzocht op holten. Deze zijn (in de relatief jonge bomen) niet gevonden. Het plangebied ligt ingesloten tussen het spoor en de drukke Willem de Zwijgerlaan en vormt daardoor geen lijnelement. Als foerageergebied zal het een niet essentiële rol vervullen, gezien de beperkte aanwezigheid van bomen en de ruime aanwezigheid van alternatieven in de directe omgeving, waaronder aan de overzijde van het spoor de heemtuin, de sportvelden en landgoed Oud-Poelgeest.

Conclusie

Op basis van het bovenstaande zijn in de gebouwen geen vleermuizen te verwachten. In de bomen binnen het plangebied zijn geen holten aangetroffen. Het plangebied vormt geen lijnelement en is geen essentieel foerageergebied. Geconcludeerd kan worden dat het plangebied geen significante functie heeft voor vleermuizen. Nader onderzoek naar vleermuizen wordt niet noodzakelijk geacht.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Resultaten bureauonderzoek

Op basis van biotoop en verspreidingsgegevens zijn geen beschermde soorten zoogdieren te verwachten in het plangebied.

Resultaten veldbezoek

Zoogdieren of sporen van zoogdieren zijn niet aangetroffen. Mogelijk zijn algemene muizensoorten als huismuis, huisspitsmuis en bruine rat aanwezig.

Conclusie

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren aangetroffen. Voor beschermde zoogdieren is het plangebied niet de juiste habitat of grootte. Voor eventueel aanwezige algemene soorten geldt de zorgplicht. Door de dieren te vangen in uit te zetten in een zelfde habitat nabij het plangebied wordt hier invulling aan gegeven. Conclusie: nader onderzoek naar zoogdieren wordt naar aanleiding van het bovenstaande niet nodig geacht.

5.3 Vaatplanten

Op basis van verspreidingsgegevens en biotoop kan de aanwezigheid van beschermde soorten vaatplanten worden uitgesloten. Beschermde vaatplanten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Geconcludeerd kan worden dat de aanwezige vaatplanten geen beschermde status hebben en ontwikkelingen niet in de weg staan.

5.4 Vogels

Resultaten bureauonderzoek

Verschillende soorten zangvogels zullen het gebied gebruiken als broedgebied. Roofvogels worden gezien de grootte van het perceel niet verwacht, andere jaarrond beschermde soorten (m.u.v. ekster) evenmin.

Resultaten veldbezoek

Heggenmus is gezien tijdens het veldbezoek. Op het terrein lag een juveniele dode ekster. Het gebied biedt eveneens mogelijkheden voor o.a. winterkoning, merel en roodborst. Voor holenbroeders als kool- en pimpelmees zijn geen holten aanwezig. Nesten van jaarrond beschermde soorten zijn niet gevonden. Gezien de aanwezigheid van meeuwen rondom de bedrijfshal broeden op het dak hiervan vermoedelijk zilverbmeeuwen en kleine mantelmeeuwen.

Conclusie

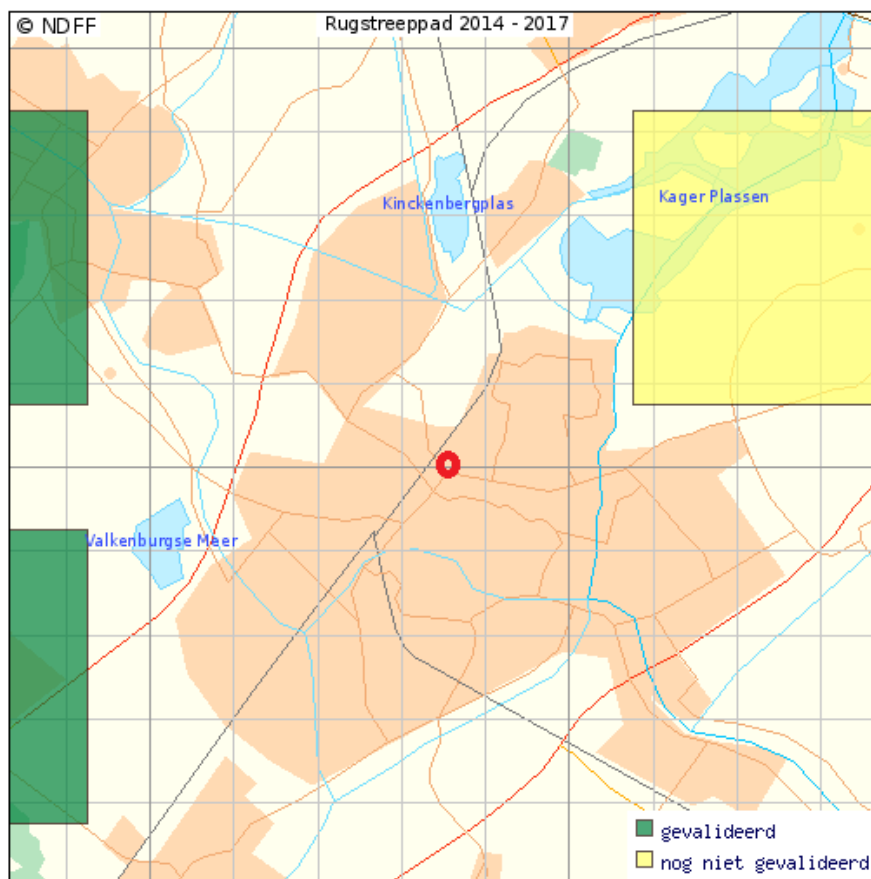
De Wet natuurbescherming biedt bescherming aan alle in gebruik zijnde nesten en rustplaatsen van vogels. De nestbescherming geldt voor alle soorten gedurende het broedseizoen en voor een beperkt aantal soorten jaarrond. Jaarrond beschermde soorten zijn niet aangetroffen. Iedere vogel is tijdens het broeden beschermd. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode, globaal wordt uitgegaan van half maart tot half augustus. Geadviseerd wordt het gebied voor het broedseizoen ongeschikt voor broedvogels te maken door, indien noodzakelijk, het groen te verwijderen. Indien de werkzaamheden starten binnen het broedseizoen, mogen deze pas uitgevoerd worden indien vooraf door een deskundig ecooloog is vastgesteld dat geen verstoring van broedvogels zal plaatsvinden.

5.5 Amfibieën en reptielen

Resultaten bureauonderzoek

Wat betreft in de Wet Natuurbescherming beschermde amfibieën komen in de omgeving van Leiden de gewone pad, rugstreeppad, bruine kikker en bastaardkikker voor. In Zuid-Holland is alleen de rugstreeppad beschermd.

De rugstreeppad is vooral een soort van terreinen met een hoge natuurlijke of door mensen ingebracht dynamiek. Braakliggende bouwterreinen, groeven en zand- en kleiafgravingen, (rivier)duinen en uiterwaarden vormen een ideaal leefgebied voor de rugstreeppad. Vaak is er een goed vergraafbare bodem aanwezig en is er bouw materiaal om onder te schuilen. Als deze bodem in het plangebied aanwezig is, dient met rugstreeppad dient rekening gehouden te worden. Eveneens moet geschikt voortplantingswater (niet te diep, snel opwarmend en zonder vissen) aanwezig zijn.

Waarnemingen van rugstreeppad over de afgelopen 4 jaar, ten opzichte van globale ligging plangebied (rode stip). Bron: Telmee.nl

Reptielen kunnen op basis van verspreidingsgegevens en habitat worden uitgesloten.

Resultaten veldbezoek

Het plangebied heeft geen watergangen of gemakkelijk vergraafbaar zand en vormt daarom geen geschikt leefgebied voor rugstreeppad of andere amfibieën.

Conclusie

De soortenstandaard Rugstreeppad, Bufo calamita, Versie 2.0, december 2014 van het Ministerie van Economische Zaken blijkt dat voor het aantonen van rugstreeppadden in het gebied aan alle drie de onderste voorwaarden moet worden voldaan:

- 1 • het plangebied de geschikte combinatie van habitat bevat voor de rugstreeppad én
- 2 • de aanwezigheid van rugstreeppad in de afgelopen drie jaar is aangetoond in de directe omgeving (binnen circa één kilometer) van het plangebied én
- 3 • het plangebied voor de rugstreeppad zonder barrières bereikbaar is vanuit die directe omgeving.

Aan voorwaarde 1 wordt niet voldaan omdat de habitat niet geschikt is.

Aan voorwaarde 2 wordt niet voldaan volgens verspreidingsgegevens. De rugstreeppad is in de afgelopen 3 jaar binnen een straal van circa twee kilometer van het plangebied niet waargenomen (zie afbeelding hierboven).

Aan voorwaarde 3 wordt evenmin voldaan: gezien de te grote afstand tot aanwezigheid van rugstreeppadden en de barrières die moeten worden overgestoken wordt niet aannemelijk geacht dat rugstreeppadden het gebied tijdens de bouw gaan koloniseren.

Maatregelen met betrekking tot rugstreeppad worden op basis van het bovenstaande niet noodzakelijk geacht.

5.6 Overige beschermde soorten

De verschillende soorten libellen, vlinders, insecten en andere ongewervelden die vermeld worden in de Wet Natuurbescherming zijn afhankelijk van een andere habitat dan aanwezig in het plangebied. Met overige beschermde soorten hoeft geen rekening gehouden te worden.

6. Samenvatting conclusie en overzichtstabel

Uit deze biotooptoets is naar voren gekomen dat het niet waarschijnlijk is dat met de plannen vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijk leefgebied van de beschermde soorten wordt aangetast.

De zorgplicht uit de Wet Natuurbescherming is altijd van toepassing. Hieronder wordt geadviseerd hoe aan deze zorgplicht invulling kan worden gegeven.

- De zorgplicht zoals weergegeven in artikel 1.11:

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Invulling zorgplicht artikel 1.11

Zodra een niet in de Wet Natuurbescherming beschermd in het wild levende dier wordt aangetroffen tijdens de werkzaamheden kan deze worden gevangen en direct worden overgeplaatst naar een geschikte habitat in de nabijheid van het plangebied.

Vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken, steenhopen en dergelijke) moet gefaseerd worden verwijderd, waardoor aan amfibieën en grondgebonden zoogdieren gelegenheid wordt gegeven te vluchten.

- De zorgplicht specifiek voor vogels in artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Invulling zorgplicht specifiek voor vogels in artikel 3.1

De werkzaamheden moeten in verband met verstoring van broedvogels buiten het broedseizoen uitgevoerd worden. Wel kan gestart worden voor het broedseizoen en doorgewerkt worden in het broedseizoen wanneer continue verstoring plaatsvindt. Indien de werkzaamheden starten binnen het broedseizoen, mogen deze pas uitgevoerd worden indien vooraf door een deskundig ecooloog is vastgesteld dat geen verstoring van broedvogels zal plaatsvinden.

Tabel: Overzicht van onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten in het plangebied.

Soort(groep)	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing	Bijzonderheden/ opmerkingen
Vleermuizen	Nee	Nee	Nee	Geen soorten aanwezig
Grondgebonden zoogdieren	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig
Vogels	Ja*	Nee	Nee	Werk buiten het broedseizoen
Amfibieën en reptielen	Nee	Nee	Nee	Geen soorten aanwezig
Vaatplanten	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig
Overige soorten	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig

* zie invulling zorgplicht voor vogels

Wij adviseren om de onderzoeksresultaten voor te leggen aan het bevoegd gezag om na te gaan of zij kunnen instemmen met de onderzoeksresultaten en bovengenoemde conclusies ten behoeve van het verkrijgen van een omgevingsvergunning.

Mocht u nog vragen of opmerkingen hebben naar aanleiding van het voorgaande dan kunt u contact opnemen met ondergetekende.

Met vriendelijke groeten,
IDDS

Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Wet Natuurbescherming geven wij in relatie tot de voorgenomen nieuwbouw de volgende aanbevelingen met als doel de ecologische structuren in de omgeving te versterken.

- Voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te bouwen woningen. Zie literatuurlijst voor vermelding naar brochure vleermuisvriendelijk bouwen.
- Het gebruik van vleermuisvriendelijke verlichting wordt aanbevolen.
- Het planten van bomen en struwelen voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten.
- Door meer isolatie van woningen en veranderde bouwmethoden zijn geschikte verblijfplaatsen voor de gierzwaluw in de afgelopen jaren verdwenen. Er zijn alternatieve nesten nodig om deze vogels te helpen. Bij nieuwbouw is het door het inbouwen van gierzwaluwstenen gemakkelijk om rekening te houden met de gierzwaluw.
- Voor huismussen blijken uit onderzoek zogenaamde mussenvides uitstekend te functioneren als nestplaats. In de nabijheid het plangebied zijn foerageer- en schuilmogelijkheden genoeg, waardoor met de aanleg van mussenvides het plangebied interessant voor huismussen kan worden. Zie voor meer informatie: <https://www.vogelbescherming.nl/bescherming/wat-wij-doen/in-de-stad/bewoners/vogelvide-redding-van-de-huismus->.

Literatuur en bronvermelding

Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Limpens e.a. KNNV 1997

Bats of Britain and Europe, C. Dietz en A. Kiefer, Bloomsbury 2016

www.vleermuis.net, voor up-to-date kennis van vleermuizen

brochure vleermuisvriendelijk bouwen: Landschapsbeheer Flevoland, Zoogdiervereniging en Tauw bv, 2011

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(Redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.

Stichting RAVON: www.ravon.nl

Nederlandse Oecologische Flora. Wilde planten en hun relaties. Weeda e.a. 1985-1994

Verspreidingsatlas planten. 13 mei 2014, <http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Sovon Vogelonderzoek Nederland: www.sovon.nl

Vereniging Vogelbescherming: www.vogelbescherming.nl

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep, Ministerie van LNV, 2009

Brochure Gierzwaluwen onder dak, juni 2014, Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk

Atlas van de Nederlandse Zoogdieren, Zoogdiervereniging 2016, S. Broekhuizen et al.

Soortenstandaard Rugstreeppad, Bufo calamita, Versie 2.0, december 2014 van het Ministerie van Economische Zaken

Waarneming.nl (<https://waarneming.nl>)

Nationale Databank Flora en Fauna <https://www.telmee.nl/>